

Til: Stiftelsen Miljøfyrtårn

Kopi: LO

Oslo, 06.05.2020

Høring - Nytt kriteriesett for scenekunst

Om Creo:

Med over 9000 medlemmer er Creo Norges største kunstnerorganisasjon. På scenekunstmrådet representerer vi dansere, musikere, operasangere, scenografer, kostyme-, figurteater-, lyd-, lys-, videodesignere, inspisienter, sufflører, koreografer, produsenter, teknikere og andre som arbeider på, rundt eller bak scenen. Våre skapendekunstnere, utøvende kunstnere og kulturarbeidere arbeider både innen tariffområdene og i det frie feltet, og vi arbeider for gode honorarer, lønns- og arbeidsvilkår for alle våre medlemmer.

Høringen:

Stiftelsen Miljøfyrtårn har sendt ut forslag til et nytt kriteriesett for teatre, kulturhus, konserthus og andre liknende virksomheter som produserer og/eller setter opp forestillinger eller konserter. Creo er positive til ønsket om mer dekkende kriterier, og spesielt er vi glade for at kriterier for bruk av scenerøyk tas inn.

Creo vil begynne med å vise til Arbeidstilsynets oversendte kommentarer, og vi stiller oss bak disse. Utover punktene Danielsen har berørt vil vi prioritere å kommentere på de elementene som er av størst betydning for Creos medlemmer. Vi vil kommentere på de tre ulike vedleggene.

Vedlegg 1 Nytt kriteriesett for scenekunst - Scenerøyk

Vi har i hovedsak valgt å ikke legge inn spesifikke endringer til ordlyd i kriteriesettet, men komme med noen generelle bemerkninger og mulig også spørsmål.

Creo representerer både medlemmer som i dag opplever store helsemessige og kunstneriske utfordringer ved bruk av scenerøyk, og medlemmer som bruker scenerøyk som et aktivt kunstnerisk verktøy i scenisk design. Creo ser det som umulig å sette kunstneriske

behov opp mot et forsvarlig arbeidsmiljø for den enkelte, all den tid det eksisterer et lovverk, og påbud, som regulerer dette. Samtidig registrerer vi at grenseverdiene som i dag foreligger ikke oppleves som å gi tilstrekkelig beskyttelse for mange av våre medlemmer. Dette er likevel en sak som ikke løses med dette kriteriesettet, men hvor vi bl.a. er i god dialog med Arbeidstilsynet.

Noen kommentarer;

- Det enkleste i denne sammenhengen ville være å utelukkende referere til *grenseverdier* i stedet for abstrakte mengder. For eksempel kunne "Hva slags og hvor mye røyk" og "Tiltak som gjøres for å begrense de ansattes eksponering for røyken" erstattes med "Tiltak for å sikre at bruk holder seg innenfor grenseverdier". Likevel opplever vi at kart og terreng ikke helt stemmer når det kommer til dagens grenseverdier og de rapporterte plagene ved scenerøyk. Vi er kjent med at Arbeidstilsynet ønsker å revurdere dagens grenseverdier. Skulle disse endres vil det kanskje være naturlig å bruke grenseverdiene som mer konkrete parameter i videre utvikling av kriteriene.
- Under punktet *Indikator klima- og miljørapport* står det at det skal rapporteres på antall forestillinger med bruk av scenerøyk i løpet av et år, og forbruk av glykolbasert og mineraloljebasert scenerøyk per år. Vi ber dere vurdere om også mengden scenerøyk i de ulike forestillingene bør rapporteres. Om man kun rapporterer inn samlet antall forestillinger, der noen forestillinger bruker svært mye scenerøyk, mens andre forestillinger bruker scenerøyk i begrenset mengde, vil det kunne gi et skjevt bilde av reell bruk. Man må finne en hensiktsmessig målemetode, men vi ser det ikke som usannsynlig at det kan være relevant å kartlegge forskjeller i både tidsbruk og intensitet i ulike produksjoner.
- Vi opplever også at punktet om *scenerøykansvarlig* er noe svakt. Hvem avgjør hva som regnes som tilstrekkelig HMS kunnskap om scenerøyk og hva slags type sertifisering eller godkjenning iht. instruks kan en scenerøykansvarlig få? Hvem vil stå for denne utdanningen? Vil det bli et eget pålagt kurs?
- Det å kunne reservere seg for medvirkning i produksjoner med scenerøyk er positivt, men på sikt ikke bærekraftig hvis omfanget blir stort. For virksomheter med mer sporadisk bruk av røyk vil dette kunne være håndterbart, men denne løsningen vil i en del tilfeller kunne medføre en stor belastning både for arbeidsgivere og arbeidstakere/frilansere, og vil kunne forringe kunstnerisk kvalitet og ha betydelige økonomiske konsekvenser.
- Vi stiller også spørsmål ved hvorvidt man må ha dokumenterte helseplager for å ha rett til å reservere seg. Det kan eksempelvis være familiehistorikk med luftveissykdommer som kan medføre at enkelte vil føle et behov for å reservere seg. Dette fordi helseplagene fra scenerøyk erfaringsmessig for mange først viser seg etter en viss tid. Man bør ikke undervurdere den psykiske påkjenningen for enkelte ved frykten for å bli syk.

- Mange virksomheter i kulturlivet bruker frilansere i utstrakt grad. Det bør tas særskilt hensyn til medvirkende med løsere tilknytning til arbeidslivet. Det er en utfordring at frilansere potensielt vil miste inntekter hvis de tar helsen sin på alvor og reserverer seg. Dette er ikke noe kriteriesettet alene kan løse, men et poeng vi likevel mener det er viktig å bemerke.
- Gravide bør ikke medvirke med røyk, og planlagt graviditet bør kanskje også gi reservasjonsrett. Igjen vil dette kunne medføre at gravide frilansere taper inntekt. Vi mener gravide medarbeidere bør følges opp av BHT i forbindelse med bruk av scenerøyk slik at man minimum sikrer at alle medarbeidere får lik informasjon og dermed har et bedre grunnlag for å benytte reservasjonsretten.
- I dokumentet står det at «*Medarbeidere med dokumenterte helseplager knyttet til scenerøyk skal kunne reservere seg mot å spille i forestillinger der scenerøyk benyttes.*» Vi mener ordlyden bør endres til; «*Medarbeidere med dokumenterte helseplager knyttet til scenerøyk skal kunne reservere seg mot å spille i arbeide med forestillinger der scenerøyk benyttes.*»
Dette fordi utfordringer med scenerøyk kan gjelde andre rundt scenen enn bare de som medvirker på scenen.
- Under punktet Dokumentasjon ønsker vi også å ta inn ordet *avvise*. Dette grunnet at det ikke bør oppleves som om det kun er godkjenning som er det sannsynlige utfallet av en vurdering: «*Instruks for scenerøykansvarlig som beskriver hvilke punkter som vurderes før bruk av scenerøyk kan godkjennes eller avvises.*»
- Så til en større diskusjon; Mange med lungeproblemer – publikummere og mulige medvirkende – kan ikke delta når det brukes scenerøyk. Enkelte vil hevde at utstrakt bruk av scenerøyk kan stride mot FNs «Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne» – ratifisert av Norge 03.06.2013. Der står det i artikkel 30 «[...] at mennesker med nedsatt funksjonsevne har rett til å delta i kulturlivet på lik linje med andre [...]». En kunne stille spørsmål ved om virksomheter som potensielt FN-konvensjon ved å ekskludere mange med lungesykdommer bør kvalifisere til å bli Miljøfyrtårn-sertifisert. Dette er nok likevel en noe annen diskusjon.

Vedlegg 2 Mal for transport rutine – scenekunst

Se innspill i vedlegg. Innspillet berører i all hovedsak definisjonen av hvem som omfattes i et av punktene.

Vedlegg 3 Mal for rutine for materialbruk

Se innspill i vedlegg. Innspillene berører i hovedsak ivaretagelse av opphavsrett ved gjenbruk av kostymer/scenografi etc.

Vi takker for det viktige arbeidet dere gjør. Ta gjerne kontakt dersom dere ønsker dialog eller ytterligere informasjon om våre innspill.

For Creo

A handwritten signature in blue ink, reading "Christine Thomassen". The signature is written in a cursive style with a prominent flourish at the end of the last name.

Christine Thomassen

Nestleder